Olimlar gipertovuşli zarba ta’sirida olmosning grafitga aylanişini aniqladi

// 11 November 2026 yil
https://pda.uzkimyosanoat.uz/oz/press/news/olimlar-gipertovusli-zarba-ta-sirida-olmosning-grafitga-ayla

Amerikalik olimlar gipertovuşli zarba ta’sirida olmos milliondan bir sekund içida grafitga aylanişi mumkinligini aniqladi. Uşbu kaşfiyot kosmik va aviatsiya texnikasi uçun yangi himoya materiallarini işlab çiqişga yordam berişi mumkin.

Tadqiqot Texas A&M universiteti va Rays universiteti mutaxassislari tomonidan Aniket Mote hamda professor Tomas Leysi rahbarligida ötkazildi.

Tajribalar uçun mikroskopik olmos zarraçalari, kubik bor nitridi va kobaltdan iborat öta qattiq kompozit material tayyorlandi.

Sinovlar ikki bosqiçli yengil gazli töp yordamida amalga oşirildi. Alyuminiy snaryadlar 7,5–8,45 Max

tezligigaça tezlaştirilib, kompozit namunaga yönaltirildi. Eng kuçli zarbadan söng material yemirildi. Tahlillar natijasida olmos zarraçalarining bir qismi kristall tuzilişini özgartirib, grafitga aylangani aniqlandi.

Tadqiqotçilarning taxminiga köra, olmosning grafitga aylanişi töqnaşuv energiyasining bir qismini yutişga yordam berib, zarbaning buzğunçi ta’sirini kamaytirişi mumkin.

Olingan natijalar kosmik apparatlar uçun himoya qoplamalari va aviatsiya texnikasi elementlarini yaratişda muhim ahamiyatga ega.

Biroq uşbu mexanizmning tayyor himoya konstruksiyalari tarkibidagi samaradorligini hali qöşimça tadqiqotlar orqali tasdiqlaş zarur.